

День пам’яті жертв Голодомору: пам’ятаємо, щоб не повторилось

Щороку в четверту суботу листопада Україна та світ вшановують пам’ять жертв Голодомору 1932-1933 років. Ця трагічна сторінка нашої історії є вічним нагадуванням про злочини тоталітарного режиму та стійкість українського народу. Ми збираємося, щоб запалити свічки пам’яті, усвідомити масштаби катастрофи та закарбувати в серцях імена мільйонів невинних жертв. Ця пам’ять є не лише даниною минулому, а й застереженням для майбутнього, адже уроки історії мають бути засвоєні, щоб подібні трагедії ніколи більше не повторилися.

Відділ інформаційно-електронних ресурсів та сервісів загальної бібліотеки Національної академії внутрішніх справ підготував віртуальну презентацію, присвячену Дню пам'яті жертв Голодомору в Україні. У матеріалах представлено інформацію про Голодомор як одну з найтрагічніших сторінок історії українського народу. Зокрема, розкрито передумови цієї трагедії, масштаби голоду, а також вплив політики колективізації та розкуркулення на сільське населення. Презентація висвітлює історичні факти, що дозволяють краще зрозуміти причини та наслідки цієї катастрофи, а також вшановує пам'ять мільйонів невинних жертв.

Що таке Голодомор?

Організований геноцид

Голодомор 1932–1933 років був не стихійним лихом, а штучно організованим радянською владою голодом. Це був цинічний акт геноциду проти українського народу, спланований і здійснений з метою зламати волю українців до свободи та незалежності. Через свідоме вилучення продовольства та створення умов, несумісних із життям, мільйони людей загинули мученицькою смертю.

Стратегія винищення

Метою Голодомору було знищення українського селянства — основи національної ідентичності та опору більшовицькому режиму. Ця політика включала повну конфіскацію зерна, усіх продуктів харчування, блокаду сіл, заборону на виїзд та будь-яку торгівлю. Українські селяни були приречені на голодну смерть, а їхня земля — на примусову колективізацію.

Злочин проти людяності

Мільйони загиблих, зруйновані родини, спустошені села та понівечені долі — такі були наслідки Голодомору. Цей злочин є одним з найжахливіших в історії людства, і його масштаби та жорстокість досі вражають. Пам'ять про Голодомор — це наш обов'язок перед тими, хто загинув, і наша відповідальність перед майбутніми поколіннями.

https://library.navs.edu.ua/

Передумови трагедії

Опір колективізації

Наприкінці 1920-х років українське село чинило опір примусовій колективізації та насильницькій індустріалізації, яку запроваджував радянський режим. Селяни, які століттями жили на власній землі, не бажали відмовлятися від приватної власності та переходити до колгоспів. Цей опір був сприйнятий Москвою як загроза та виклик її владі.

План вилучення зерна

У відповідь на опір, радянське керівництво на чолі з Йосипом Сталіним розробило план повного вилучення зерна та інших продуктів харчування з України. Ця політика, відома як "хлібозаготівлі", фактично перетворилася на інструмент знищення українського селянства. Метою було не лише отримання ресурсів, а й ліквідація "ворожих елементів" та придушення національного духу.

> «Хлібозаготівлі» були не просто економічною політикою, а засобом знищення українського народу.

Заборона виїзду та блокада

Для посилення ефекту голоду, радянська влада запровадила жорсткі заходи. Була встановлена блокада українських сіл, що унеможливлювала доставку продовольства та виїзд населення за межі зони голоду. Люди, які намагалися втекти або шукати їжу, були зупинені військами та міліцією, приречені на смерть.

Заборона торгівлі

Додатково, була повністю заборонена будь-яка торгівля продуктами харчування, що ще більше погіршило становище населення. Всі ці заходи створювали умови для масового голоду, який охопив Україну і призвів до мільйонних жертв.

https://library.navs.edu.ua/

Політика колективізації та розкуркулення

Розкуркулення було однією з ключових складових політики радянського режиму, яка призвела до Голодомору. Ця кампанія, розпочата в 1929 році після оголошення Сталіним "ліквідації куркульства як класу", мала на меті знищити економічну основу українського селянства та зламати його опір колективізації.

1929 рік: Початок «ліквідації куркульства»

Йосип Сталін ініціював кампанію "розкуркулення", яка передбачала насильницьке вилучення майна, землі та худоби у заможних і середніх селян. Ці люди, яких називали "куркулями", були оголошені "ворогами народу" та підлягали знищенню.

Масові виселення

Понад 860 тисяч українських селян були примусово виселені зі своїх домівок і депортовані в малозаселені райони Півночі та Сибіру. Ці люди часто опинялися без засобів до існування, в непридатних для життя умовах, що призводило до масової смертності.

Репресії та примус

Тих, хто чинив опір, жорстоко репресували, розстрілювали або відправляли до таборів. Примусове об’єднання селянських господарств у колгоспи було спрямоване на повний контроль над сільським господарством та продовольством, що стало прямим шляхом до Голодомору.

https://library.navs.edu.ua/

Масштаби трагедії

Масштаби Голодомору вражають своїми жахливими цифрами та наслідками. Ця трагедія забрала мільйони життів, залишивши глибокий шрам в історії українського народу.

7М

Втрачені життя

За різними оцінками, загальні втрати України від Голодомору сягають до 7 мільйонів життів. Це не просто статистика, а мільйони зруйнованих доль, родин та обірваних поколінь.

2006

Визнання геноцидом

У 2006 році Верховна Рада України прийняла Закон "Про Голодомор 1932–1933 років в Україні", яким визнала цю трагедію актом геноциду проти українського народу. Це було важливим кроком до відновлення історичної справедливості.

Голодомор був спрямований на знищення не лише фізичного тіла нації, а й її культурної та національної ідентичності. Була втрачена ціла генерація українців — селян, інтелігенції, які могли б творити майбутнє України. Наслідки цієї трагедії відчуваються й досі, впливаючи на демографічну ситуацію, національну свідомість та історичну пам'ять.

https://library.navs.edu.ua/

Сучасний контекст: Паралелі з війною 2020-х

Пам’ять про Голодомор набуває особливої гостроти та актуальності в умовах повномасштабної війни, яку Росія розв’язала проти України у 2022 році. Сучасні злочини Росії мають моторошні паралелі з геноцидною політикою радянського режиму.

Росія — спадкоємець тоталітарних методів

Сучасна Росія, як і радянський режим, застосовує тоталітарні методи знищення, терору та депортацій. Мета та сама — ліквідація української державності, придушення національної самобутності та знищення українців як нації.

Війна, терор, депортації

Сьогодні ми знову бачимо масові вбивства, тортури, депортації дітей, руйнування українських міст і сіл. Це пряме продовження політики геноциду, яка була застосована під час Голодомору.

Пам’ять як мобілізуючий чинник

Пам’ять про Голодомор є потужним чинником мобілізації українського народу на опір агресору. Ми знаємо ціну свободи та незалежності, і ми не дозволимо повторитися історії.

Усвідомлення цих паралелей допомагає нам краще зрозуміти коріння нинішньої агресії та зміцнює нашу волю до перемоги. Пам’ятаючи про жертви Голодомору, ми вшановуємо їхню пам’ять не лише скорботою, а й активною боротьбою за майбутнє України.

https://library.navs.edu.ua/

Як вшановуємо пам’ять?

Щорічно українці в усьому світі об'єднуються, щоб вшанувати пам'ять мільйонів жертв Голодомору. Це не лише акт скорботи, а й демонстрація національної єдності та стійкості.

Загальнонаціональна хвилина мовчання

Щороку в четверту суботу листопада, о 16:00, Україна замовкає на хвилину, щоб вшанувати пам'ять загиблих. Це момент глибокої скорботи та роздумів про трагічні події.

Запали свічку пам’яті

Ця акція стала символом скорботи за загиблими та віри в світле майбутнє України. Мільйони українців запалюють свічки у своїх домівках і біля пам'ятних знаків.

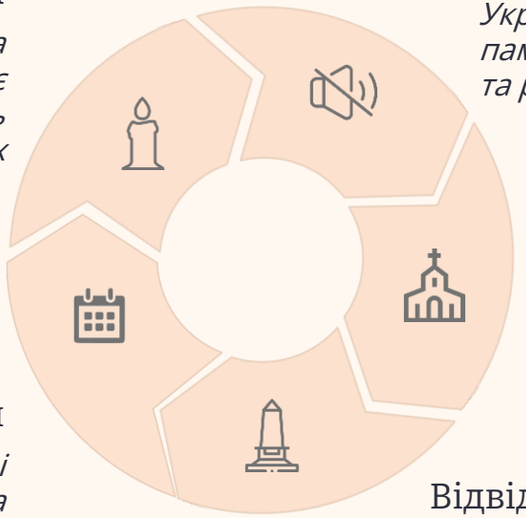

Молебні та релігійні служби

У храмах усіх конфесій відбуваються поминальні молебні та панахиди за жертвами Голодомору, що підкреслює духовний вимір цієї трагедії.

Освітні та культурні заходи

По всій країні проводяться освітні заходи, виставки, презентації книг та фільмів, присвячених Голодомору, щоб зберегти історичну пам'ять та передати її наступним поколінням.

Відвідування меморіалів

Тисячі людей відвідують Національний музей Голодомору-геноциду в Києві та інші меморіальні комплекси по всій Україні, щоб віддати шану загиблим.

Ці традиції допомагають українцям усвідомити масштаби трагедії, зберегти пам'ять про жертви та зміцнити національну єдність перед обличчям нових викликів.

https://library.navs.edu.ua/

Історії свідків і героїв

Історії тих, хто пережив Голодомор, та тих, хто допомагав іншим у найтяжчі часи, є живим доказом нелюдської жорстокості режиму та незламності людського духу.

> *«Ми їли траву, листя, кішок, собак. Я бачила, як люди вмирали прямо на вулицях. Це був пекло на землі.»*

Свідчення тих, хто пережив голод і репресії, є найціннішим джерелом інформації про Голодомор. Їхні розповіді, зібрані істориками та активістами, допомагають відтворити повну картину тих жахливих подій і не дозволяють забути про злочини тоталітарного режиму. Це історії про втрати, біль, але й про неймовірну силу волі до життя.

> *«В той час, коли держава морила голодом своїх громадян, знаходилися люди, які ризикували життям, щоб врятувати інших. Це справжні герої.»*

У часи Голодомору свою роль відіграло духовенство, яке, попри переслідування, намагалося підтримувати людей. Сьогодні роль волонтерів і захисників України, які боронять її від нової агресії, є продовженням цієї традиції. Пам’ять про тих, хто пережив, і тих, хто допомагав, служить оберегом нації та запорукою майбутнього, нагадуючи нам про важливість людяності та взаємодопомоги.

https://library.navs.edu.ua/

Що може зробити кожен із нас?

Пам’ять про Голодомор — це не лише історичний факт, а й заклик до дії. Кожен із нас може долучитися до вшанування пам’яті жертв і зробити свій внесок у збереження історичної правди.

Запалити свічку пам’яті

У четверту суботу листопада, 23 листопада, о 16:00, запаліть свічку пам’яті у своєму вікні. Цей простий жест є потужним символом єдності та скорботи.

Відвідати місця пам’яті

Якщо є можливість, відвідайте меморіали, пам'ятні знаки чи музеї, присвячені Голодомору. Це допоможе вам глибше відчути масштаби трагедії та вшанувати пам'ять загиблих.

Підтримати захисників України

У світлі сучасних подій, пам'ять про Голодомор є ще одним нагадуванням про важливість підтримки наших воїнів і волонтерів, які боронять Україну сьогодні. Їхня боротьба — це гарантія того, що подібні трагедії ніколи не повторяться.

Поширювати інформацію

Розкажіть про Голодомор своїм друзям, родичам, колегам. Поширюйте інформацію в соціальних мережах. Збереження пам'яті — це колективна відповідальність.

https://library.navs.edu.ua/

Пам’ятаємо. Боремося. Перемагаємо.

Голодомор — це не лише трагічна сторінка історії, а й важливий урок для сучасності. Цей геноцид показав, на що здатний тоталітарний режим і наскільки важливо цінувати свободу та незалежність.

> Жива пам’ять — наш захист від повторення трагедій.
> Об’єднані в пам’яті, ми сильніші за будь-які виклики.

Пам’ять про Голодомор є невід’ємною частиною національної ідентичності українців. Вона мобілізує нас на боротьбу за правду, справедливість і майбутнє. Сьогодні, коли Україна знову протистоїть агресору, уроки історії стають особливо цінними. Ми пам’ятаємо про мільйони невинних жертв, ми боремося за свою свободу, і ми віримо

- Нехай пам’ять про жертви Голодомору буде вічною, а Україна — вільною та незалежною. Слава Україні!

https://library.navs.edu.ua/